

Ahasjön med Hemavandeltat, Laisholmsdeltat - NRO24006

Areal: 1 116 ha

Kartblad: 24F, 25F

Kommun: Storuman

Riksvärde: Geovetenskap

Hemavandeltat och Laisholmsdeltat är två representativa deltar i olika utvecklingsstadier. Det förstnämnda är ett moget delta som fyllt ut stora delar av Ahasjön, det senare är ett ungt delta.

Ahasjön ligger i Umeälven vid byn Hemavan.

Deltat i sjön är ca 60 ha och vackert utbildat med väl markerade levéer och älvvallar. En större strängmyr, Stormyran, hör också till formerna.

Vegetationen på deltat består av olika typer av kärr, vidsträckta videsnår, ängsmark samt hedbjörkskog.

Stormyran är ett rikkärr vars struktur karaktäriseras av mycket tydliga tvärorienterade blåtåtelsträngar.

Små isolerade partier med fattigkärr finns intill videdkantsnåren. Närmast kantsnåren förekommer ofta blötare sänkor dominerade av stylvstarr.

Bland mossorna kan nämnas krokvitmossa, stjärnmossor och kärrklomossor. På stylvstarr-tuvorna växer enbjörnmossa.

Gränsande till dessa blöta partier finns torrare artrikare växtsamhällen med bl.a. ormröt och ett bottenskikt dominerat av purpurvitmossa.

Kärret i övrigt har en vegetationsgradient vinkelrätt mot myrens svaga lutning. Överst finns en lövbärd av glasbjörk, dvärgbjörk och viden. När buskarna glesnar ger i stället graminider som stylvstarr och blåtåtel karaktär åt tuvor och strängar samtidigt som flarkarna ökar i storlek. Längst ner finns strandkärrsvegetation.

I området finns anmärkningsvärt många östliga låglandsarter som annars är ovanliga inne i fjällområdet.

Ängsbruk har tidigare förekommit inom stora delar av deltat. Numera slås cirka 15 hektar öppen sötvattenstrandäng (raning) på östra sidan om Stormyren. De torraste delarna av ängsmarken domineras av örtrika tuvtåtel-rödven-samhällen med arter som smörbollar, ormröt, fjällskära och myskbrodd. På lite fuktigare marker växer även arter som åkerbär, brunrör och kråklöver, medan våta partier ofta domineras av norrlandsstarr och ängsull.

Deltat vid Laisholm är i förhållande till det i Ahasjön ett ungt delta. Det består av levéer och älvvallar som bildar långa stråk ut i sjön. I anslutning till dessa ligger lagunsjöar. På de högre partierna växer björkskog. I deltat finns stora områden med högvuxen vattenvegetation av sjöfräken och högvuxna starrarter.

Båda deltaområdena är värdefulla för fågellivet

i egenskap av rast- och häckningslokaler för främst vadare och änder. Inom Hemavandeltat häckar fortfarande 10-15 par av den numer ovanliga dubbelbeckasinen. Vadararter som häckar i området är bl.a. myrsnäppa, brushane, drillsnäppa, grönbena och gluttsnäppa. Kricka och bläsand är vanliga änder. Tidigare var särskilt Laisholmsdeltat en viktig vårrastlokal för fjällgås med 100-tals rastande individer.